

Dipterocarpus (Dvojkřídlač)

čeleď: Dipterocarpaceae

Existuje asi 70 druhů. Rodové jméno pochází z řečtiny a znamená "dvoukřídly". Roste v jižní a jihovýchodní Asii. Vytváří větší palisty. Listy jsou kožovité. Kvete v hroznech vonnými květy. Plodem je jenosemenná nepukavá tobolka s 2mi křídly.

Dipterocarpus acutangulus

synonyma: *D. helicopteryx*, *D. tawaensis*

oblasti: Borneo, Malajský poloostrov

Druhové jméno pochází z latinských slov *angulus* = úhel a *acutus* = ostrý. Odvolává se na plod. Pochází z Malajského poloostrova a Bornea. Dorůstá výšky až 60m.

Vyhovují mu písčité půdy při úpatí hor.

Dipterocarpus alatus (Dvojkřídlač křídlatý)

synonyma: *D. gonopterus*, *D. incanus*, *D. philippensis*, *D. philippinensis*

oblasti: Kambodža, Laos, Thajsko, Vietnam

Roste v Thajsku, Kambodži, Laosu a Vietnamu. Semena jsou opatřena 2mi obloukovitými křídly, které jej při pádu roztácejí a dolétnou tak dále od mateřského stromu. Kůra se využívá v místní medicíně.

Dipterocarpus applanatus

oblasti: Borneo

Patří mezi endemity Bornea.

Dipterocarpus baudii

synonyma: *D. duperreana*, *D. scortechinii*

oblasti: Thajsko

Roste v Thajsku.

Dipterocarpus borneensis

oblasti: Borneo

Patří mezi endemity Bornea.

Dipterocarpus bourdillonii

Dipterocarpus caudatus

oblasti: Borneo, Malajský poloostrov, Sumatra

Vyskytuje se na Sumatře, Malajském poloostrově, Singapuru a Borneu. Druhové jméno pochází z latinského caudatus = ocasatý. Jedná se o stálezelený nebo polostálezelený strom. Dorůstá výšky až 50m.

Dipterocarpus caudiferus

synonyma: D. kutaianus, D. macrorrhinus

oblasti: Borneo

Patří mezi endemity Bornea.

Dipterocarpus chartaceus

synonyma: D. skinneri var. hirtus

Dipterocarpus cinereus

Dipterocarpus concavus

Dipterocarpus condorensis

Dipterocarpus confertus

oblasti: Borneo, Sumatra

Druhové jméno pochází z latinského confertus = smačkaný dohromady. Patří mezi endemity Bornea. Dorůstá výšky až 50m.

Vyhovují mu jílovité půdy.

Dipterocarpus conformis

oblasti: Borneo, Sumatra

Druhové jméno pochází z latinského conformis = podobné formy. Odvolává se tím na podobné podmínky vegetace D. concavus a D. confertus. Dorůstá výšky až 50m. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. conformis - severní Sumatra
- subsp. borneensis - Borneo

Vyhovují mu jílovité půdy.

Dipterocarpus coriaceus

oblasti: Kalimantan, Malajský poloostrov, Sumatra

Roste na Kalimantanu, Sumatře a Malajském poloostrově.

Dipterocarpus cornutus

oblasti: Kalimantan, Malajský poloostrov, Sumatra

Roste na Malajském poloostrově, Singapuru, Sumatře a Kalimantanu.

Dipterocarpus costatus

synonyma: *D. angustifolius*, *D. artocarpifolius*, *D. insularis*, *D. lemeslei*, *D. parvifolius*, *Ipterocarpus insularis*

oblasti: Kambodža, Malajský poloostrov, Thajsko

Roste na Malajském poloostrově, Thajsku a v Kambodži. Jedná se o opadavý nebo poloopadavý strom. Dorůstá výšky 25 - 40m.

Dipterocarpus costulatus

oblasti: Kalimantan, Malajsie, Sumatra

Patří mezi endemity Malajsie, Sumatry a Kalimantanu.

Dipterocarpus crinitus

synonyma: *D. hirtus*

oblasti: Borneo, Malajsie, Sumatra, Thajsko

Druhové jméno pochází z latinského *crinitus* = mající chomáče chloupků. Odvolává se na zlatohnědé ochlupení některých částí stromu. Roste v Thajsku, Sumatře, Malajsi a Borneu. Dorůstá výšky až 60m.

Vyhovují mu písčité a zároveň jílovité půdy.

Dipterocarpus cuspidatus

Dipterocarpus dyeri

oblasti: Kambodža, Malajský poloostrov, Myanmar (Barma), Thajsko, Vietnam

Roste v Myanmaru, Thajsku, Malajském poloostrově, Kambodži a Vjtenamu.

Vyhovují mu údaolí nebo okraje řek.

Dipterocarpus elongatus

synonyma: D. apterus

oblasti: Kalimantan, Malajsie, Sumatra

Roste v Kalimantanu, Sumatře, Malajsii a Singapuru.

Dipterocarpus eurhynchus

synonyma: D. eurynchioides

Dipterocarpus eurynchus

oblasti: Borneo, Filipíny, Malajsie, Sumatra

Roste na Borneu, Sumatře, Malajsii a Filipínách.

Dipterocarpus fagineus

synonyma: D. prismaticus, D. pseudofagineus

Dipterocarpus fusiformis

oblasti: Kalimantan

Patří mezi endemity Kalimantanu.

Dipterocarpus geniculatus

synonyma: D. angulatus

oblasti: Borneo

Druhové jméno pochází z latinského geniculatus = s ohnutým kolenem. Odvolává se na tvar řapíku. Patří mezi endemity Bornea. Dorůstá výšky až 60m. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. geniculatus - písčité jílovité půdy
- subsp. grandis - písčité jílovité půdy na skalách

Dipterocarpus glabrigemmatatus

oblasti: Borneo

Patří mezi endemity Bornea.

Dipterocarpus glandulosus

synonyma: D. scabridus

Dipterocarpus globosus

synonyma: D. beccarianus, D. beccarii

oblasti: Brunej, Kalimantan, Sarawak

Roste v Bruneji, Sarawaku a Kalimantanu.

Dipterocarpus gracilis (Dvojkřídlač ztepilý)

synonyma: Anisoptera palembanica, D. andamanicus, D. angustialatus, D. bancanus, D. fulvus, D. hispidus, D. marginatus, D. pilosus, D. schmidtii, D. skinneri, D. turbinatus var. andamanicus, D. van-der-hoevenii, D. velutinus, D. vernicifluus

oblasti: Bangladéš, Filipíny, Indie, Kalimantan, Malajský poloostrov, Myanmar (Barma), Thajsko

Roste na Kalimantanu, Bangladéši, Indii, Indonésii, Malajském poloostrovu, Myanmaru, Thajsku a Filipínách. Roste v podobě vysokého poloopadavého stromu s rozložitou korunou. Střídavé listy jsou řapíkaté, mají vejčitou čepel a celokrajný okraj. Kvete v hroznu květy s 5ti okvětními lístky. Plodem je nepukavá jednosemenná tobolka s 2mi křídly umístěná v kožovitém kalichu.

Dipterocarpus grandiflorus

synonyma: D. blancoi, D. griffithii, D. mottleyanus, D. pterygocalyx

oblasti: Indie, JV Asie, Střední Asie

Roste v jihovýchodní Asii a Indii.

Dipterocarpus hasseltii

synonyma: D. balsamiferus, D. lampongas, D. pentagonus, D. quinquegonus, D. subalpinus, D. tampurau

oblasti: Bali, Filipíny, Jáva, Kalimantan, Malajský poloostrov, Sabah, Sumatra, Thajsko, Vietnam

Roste na Bali, Jávě, Kalimantanu, Sumatře, Malajském poloostrově, Sabahu, Filipínách, Thajsku a Vietnamu.

Dipterocarpus hispidus

synonyma: D. oblongus

oblasti: Srí Lanka

Roste na Srí Lance.

Dipterocarpus humeratus

synonyma: *D. gibbosus*, *D. ursinus*

oblasti: Brunej, Kalimantan, Sabah, Sarawak, Sumatra

Druhové jméno pochází z latinského humerus = rameno. Roste na Sumatře, Brunej, Sabahu, Sarawaku a Kalimantanu. Dorůstá výšky až 50m.

Vyhovují mu dobře propustné jílovité půdy.

Dipterocarpus indicus

Dipterocarpus insignis

Dipterocarpus intricatus

oblasti: Kambodža, Laos, Thajsko, Vietnam

Roste v Thajsku, Kambodži, Laosu a Vietnamu. Patří mezi opadavé stromy. Dorůstá výšky 15 - 30m. Plody mají 2 křídla délky 6 - 8cm a šířky 1,5 - 2cm. Vlastní plod je eliptický, dlouhý 1,5 - 2cm a široký 1 - 1,5cm.

Vyhovuje mu chudá písčitá půda.

Dipterocarpus kerrii

synonyma: *D. cuneatus*, *D. obconicus*, *D. perturbanatus*

oblasti: Filipíny, Indie, Kalimantan, Malajský poloostrov, Myanmar (Barma), Střední Asie, Sumatra, Thajsko, Vietnam

Roste v Indii, Kalimantanu, Sumatře, Malajském poloostrovu, Myanmaru, Filipínách, Thajsku a Vietnamu. Patří mezi stálezelené nebo poloopadavé stromy.

Dipterocarpus kunstleri

synonyma: *D. exaltatus*, *D. speciosus*

Dipterocarpus lamellatus

oblasti: Borneo

Patří mezi endemity Bornea.

Dipterocarpus littoralis

Dipterocarpus lowii

synonyma: D. undulatus

Dipterocarpus megacarpus

Dipterocarpus mundus

oblasti: Kalimantan

Patří mezi endemity Kalimantanu.

Dipterocarpus nudus

synonyma: D. pentapterus

Dipterocarpus oblongifolius

synonyma: D. pulcherrimus, D. stenopterus

Dipterocarpus obtusifolius (Dvojkřídlač tupolistý)

synonyma: D. obtusifolius var. glabricalyx, D. obtusifolius var. subnudus, D. obtusifolius var. vestitus, D. punctulatus, D. vestitus

oblasti: Kambodža, Laos, Myanmar (Barma), Thajsko, Vietnam

Roste v Andamanských ostrovech, Myanmaru, Thajsku, Kambodži, Laosu a Vietnamu. Dorůstá výšky až 30m. Semena jsou opatřena 2mi obloukovitými křídly, které jej při pádu roztáčí a dolétnou tak dále od mateřského stromu. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. subnudus - jižní Kambodža, Vietnam a Thajsko; zcela ochlupené listy
- var. glabricalyx
- var. vestitus

Dipterocarpus ochraceus

oblasti: Sabah

Patří mezi endemity Sabahu.

Dipterocarpus orbicularis

Dipterocarpus pachyphyllus

Dipterocarpus palembanicus

oblasti: Borneo

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. borneensis
- subsp. palembanicus

Dipterocarpus perakensis

Dipterocarpus retusus

synonyma: D. austroyunnanicus, D. luchunensis, D. macrocarpus, D. mannii, D. pubescens, D. retusus subsp. macrocarpus, D. retusus var. macrocarpus, D. spanoghei, D. tonkinensis, D. trinervis

oblasti: Čína, Filipíny, Indie, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar (Barma), Střední Asie, Thajsko, Vietnam

Roste v Číně, Indii, Indonésii, Laosu, Filipínách, Kambodži, Malajsii, Myanmaru, Thajsku a Vietnamu. Dorůstá výšky až 20 - 30 (i 45)m. Borka je šedá nebo hnědá. Mladé větve jsou holé, ale mohou být i ochlupené. Palisty mají délku až 15cm a tvar kopinatý. Listy jsou široce vejčité, zašpičatělé s mírně srdčitou bází, kožovité, na spodní straně hvězdovitě ochlupené, dlouhé 16 - 28cm, široké 10 - 15cm s okrajem celokrajným nebo vykrajovaně vroubkovaným. Kvete v paždí listů v 2 - 5tičetných hroznech o délce 8 - 10cm. Okvětní lístky mají délku 5 - 6cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. macrocarpus - některé části rostliny jsou ochlupené
- var. retusus - rostliny částečně olysávají

Dipterocarpus rigidus

Dipterocarpus rotundifolius

Dipterocarpus sarawakensis

oblasti: Brunej, Kalimantan, Malajský poloostrov, Sarawak

Roste v Bruneji, Kalimantanu, Malajském poloostrově a Sarawaku.

Dipterocarpus scaber

Dipterocarpus semivestitus

oblasti: Kalimantan, Malajský poloostrov

Roste na Kalimantanu a Malajském poloostrově.

Dipterocarpus stellatus

synonyma: D. nobilis

Dipterocarpus sublamellatus

Dipterocarpus tempehes

oblasti: Kalimantan

Roste na Kalimantanu. Dorůstá výšky i více než 50m. Barva květů je béžová. Plody jsou dlouhé 4cm.

Dipterocarpus tuberculatus

synonyma: D. cordatus, D. grandifolius

oblasti: Bangladéš, Kambodža, Laos, Myanmar (Barma), Thajsko, Vietnam

Roste v Bangladéši, Myanmaru, Thajsku, Kambodži, Laosu a Vietnamu. Dorůstá výšky 5 - 25m.

Dipterocarpus turbinatus

synonyma: D. jourdainii, D. laevis, D. mayapis, D. turbinatus var. ramipiliferus

oblasti: Bangladéš, Filipíny, Indie, Jáva, Kalimantan, Kambodža, Laos, Myanmar (Barma), Sumatra, Thajsko, Vietnam, Xizang (Tibet), Yunnan

Roste v Kambodži, Indii, Myanmaru a Thajsku. Může se jednat o stálezelený i opadavý strom. Dorůstá výšky 30 - 35 (i 45)m. Borka je šedá nebo tmavěhnědá. Mladé větve jsou holé. Palisty mají délku 2 - 6cm. Listy mají 2 - 3cm řapíky, vejčité podlouhlou čepel délky 20 - 30cm, šířky 8 - 13cm, povrch je kožovitý, má 15 - 20 párů žilek, báze mírně srdíčná, konec zašpičatělý a okraje jsou celokrajné nebo občas vykrajované. Kvete v 3 - 6tičetných hroznech. Plodem je vejčitý oříšek.

Dipterocarpus validus

synonyma: D. affinis, D. lasiopodus, D. warburgii, D. woodii

oblasti: Filipíny, Kalimantan, Sabah

Roste na Kalimantanu, Sabahu a Filipínách.

Dipterocarpus verrucosus

oblasti: Brunej, Kalimantan, Malajský poloostrov, Sabah, Sarawak, Sumatra

Roste v Bruneji, Kalimantanu, Sumatře, Malajském poloostrově, Sabahu a Sarawaku.

Dipterocarpus zeylanicus

oblasti: Srí Lanka, Střední Asie

Patří mezi endemity Srí Lanky. Dorůstá výšky 40 - 45 (i 50)m při obvodu kmene 4 - 6m. Borka má světlou hnědorožovou až světle žlutohnědou barvu. Listy jsou velké, oválné, stříbřitě ochlupené. Semena mají 2 křídla.

Vyhovuje mu vlhké klima.

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/cizi/rostlina.php?273>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=5&id=14905>

<https://www.rostliny.net/>